

Colònia Pujol i Thomas al Collet

Guardiola de Berguedà

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Al collet d'Eina darrere del castell.
Emplaçament	Al collet d'Eina darrere del castell. Ctra B-400 passats uns 250 mts de abans de creuar el riu
Alçada:	714,2
Coordenades:	
Latitud:	42.21629
Longitud:	1.86784
UTM Est (X):	406555
UTM Nord (Y):	4674412

Classificació

Número de fitxa	08099-121
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Contemporani
Segle	XIX i XX
Any	1878
Autoria de l'element:	Pere Pujol i Thomas
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Actualment l'antiga colònia forma part de l'explotació de ciment de marfil Cementos Collet S.A. Els edificis es mantenen en bon estat de conservació.
Protecció	Inexistent
Número inventari	Si. Núm 3430 IPAC (Inventari de Patrimoni Arquitectònic) i núm.595
Generalitat i altres inventaris	IPIC (Patrimoni Industrial)
Accés	Fàcil
Ús actual:	Productiu
Titularitat	Privada
Titular:	08098A00900030

Autoria de la fitxa
Data de registre de la fitxa:

Pere Cascante i Torrella
dt., 07/03/2017 - 01:00

Descripció

Conjunt d'habitatges plurifamiliars construïts al voltant de l'antiga casa del "Collet d'Eina", avui restaurant i també altres edificis industrials i magatzems. El conjunt presenta una planta en forma de U amb cossos rectangulars compostos per una planta baixa i dos pisos amb una coberta a dues vessants amb el carener paral·lel a la façana principal que mira al riu saldes també a la carretera B-400. L'aparell de les façanes és de pedra mal treballada amb els bastiments de les obertures i cantonades en maó vist. La disposició de les obertures es distribueix de forma rítmica, ordenada i repetitiva. Es tracta d'un exemple clàssic d'habitatge de treballadors i d'us industrial. Actualment les antigues edificacions dels habitatges estan integrades a la fàbrica de ciment "Cementos Collet S.A". També es conserva les restes de l'antiga fàbrica de ciment de la família Pujol amb la típica construcció de fàbrica de pisos amb dos nivells sobreposats d'obertures en arc rebaixat amb els muntants i cantonades de maó i aparell de pedra. Aquestes instal·lacions estan situades al costat de la casa pairal del colle) i han estat estan reutilitzades per la moderna factoria. El salt i la resclosa de la fàbrica es situen al riu Saldes, a prop de la mina del "Durruti" i encara es conserva el canal amb la caseta d'aigües i la resclosa en funcionament, uns 200 mts riera amunt.

Observacions:

Aquest conjunt industrial a banda de la fàbrica i els habitatges dels obres també comprèn les restes d'un forn de ciment, d'una teuleria, restes de quadres i altres construccions com l'edifici de les oficines i restes de forns de calç annexos a la casa pairal i de clara influència modernista, especialment aquest segon que presenta dos arcs de maó en forma corbada.

Història

Segons Mn. Enric Bartrina, el 9 d'abril de 1878 es va adjudicar a Pere Pujol i Thomas el terme de Guardiola i de les Llenes pel preu de 56 501 i que comprenia les finques del Collet d'Eina i dels Fangassos. En aquell moment a la baronia de Guardiola hi havia la casa amb un masover Mn. Ramon i Casals arrendatari de la batllia de Berga de les finques esmentades i que Pere Pujol Thomas va fer fora. Poc a poc Pere Thomas va convertir el Collet en una zona productiva. L'objectiu era el d'abastir fusta tractada a les conques mineres de l'alt Berguedà. Segons la revista publicada per Raül de Mir, la colònia subministrava diàriament 5 tones de rull is barres de fustes emprades per als piquets de les galeries mineres. També va construir una fàbrica de ciment que era accionada amb la força motriu de l'aigua i que produïa unes deu tones diàries de ciment. Aquesta fàbrica va propiciar la construcció de la resclosa damunt del Saldes. El salt de 18,60 m produïa de 120 a 130 CV de força. L'arribada del ferrocarril va augmentar-ne la seva capacitat i es va convertir en un referent. D'aquest moment en seria també la construcció d'una teuleria i de les cases noves amb un pont que salvava el Llobregat a la zona del collet. També es va eixamplar l'antiga casa pairal del Collet i la casa dels Fangassos. La revista Pirineus i publicada per Raül de Mir especifica el següent. " la finca, avui veritable colònia està emplaçada en l'antiga baronia de Guardiola quals terres envolten l'antic castell que les domina i essent objecte d'activa explotació. A tal intent se troben les antigues edificacions han estat separades i eixamplades constituint altres de noves molt importants.". El document és molt extens i fa una descripció molt detallada del conjunt enumerant-ne la fàbrica, les cases dels obrers, la teuleria, el forn de calç, la resclosa, la casa pairal...La propietat de la família Pujol al morir sense descendència va passar a mans dels nebots i aquests la van vendre a Carbons de Berga, a la família Casas i a les famílies Espelt i Freixa.

Actualment hi ha instal·lada la factoria de Cementos Collet que aprofita les antigues instal·lacions per produir ciment marfil "Cementos Collet S.A"

Bibliografia

BARTRINA, ENRIC (1985). El castell de Guardiola. Àmbit de Recerques del Berguedà. Berga. COBOS GUIXÉ, XAVIER; PASTOR HERNÁNDEZ, CARLES (2011). Guardiola de Berguedà. Records d'un instant. Zenobita edicions. SERRA i ROTÉS, ROSA(2007). "1910. La colònia agrícola i industrial Pujol i Thomàs del Collet (Guardiola de Berguedà) Vista per Raül Mir". Erol núm. 92. SERRA i ROTÉS, ROSA (1990). "La colònia agrícola i industrial de Pujol i Thomas". Inventari de Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. SERRA i ROTÉS; ROSA i SEL·LÉS ROSINYOL; C (1997) "Cementos Collet". Inventari de Patrimoni industrial de Catalunya. Generalitat de Catalunya. Museu de la Ciència i la Tècnica

